

*ЦУК «Бібліятэчная сетка Хоцімскага раёна»
Дзіцячая бібліятэка-філіял*

Беларускія кнігі-юбіляры 2021 года

ВІРТУАЛЬНАЯ ВЫСТАВА

Прадстаўленыя творы мастацкай беларускай літаратуры ў 2021 годзе адзначаюць юбілей з дня напісання, або выдання. Аўтары – вядомыя беларускія пісьменнікі і паэты. Яны – класікі нашай літаратуры. Гэтыя творы чыталі ў мінулым, будуць чытаць у будучыне. А юбілейная дата – добрая нагода ўспомніць і прачытаць сёння...

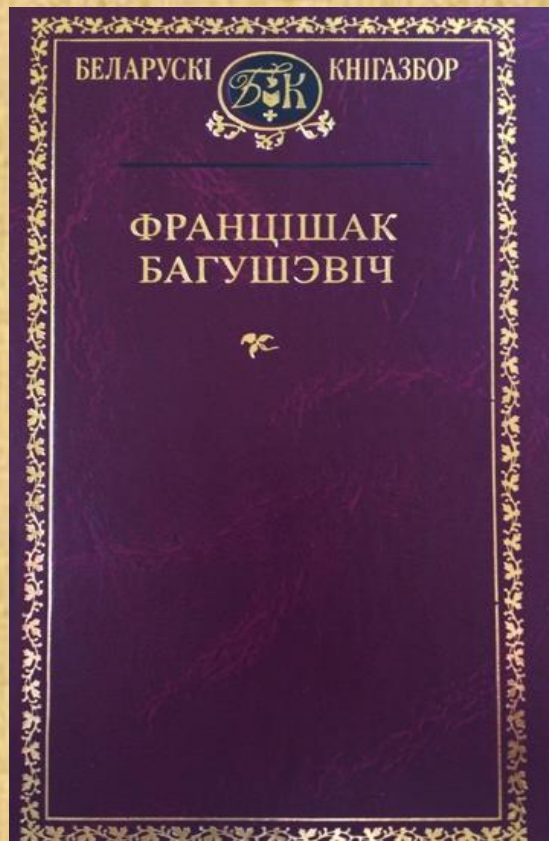
175 гадоў

**Баршчэўскі Я.
«Шляхціц Завальня, або Беларусь у
фантастычных апавяданнях»
(1846)**

«Шляхціц Завальня, або Беларусь у фантастычных апавяданнях» — няскончаны праяічны зборнік Яна Баршчэўскага, выдададзены ў 1844—1846 гг. у чатырох кнігах. Письменнік закранае ўсё кола пытанняў, звязаных з беларускай нацыянальнай думкай. Ім робіцца спроба геаграфічнага апісання краю, яго гісторыі і эканамічнага стану. З большай паўнатаю Ян Баршчэўскі падае своеасаблівасці нацыянальнага характару беларуса, яго светапогляду і прыгажосць душы.

130 гадоў

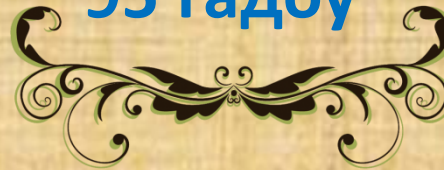
Багушэвіч Ф. «Дудка беларуская» (1891)

«Дудка беларуская» — вяршыня развіцця беларускай літаратуры XIX ст. Яе выхад у свет быў нечаканы, як выбух, быў менавіта мастацкім першаадкрыццём беларускага працоўнага мужыка, народа. Зборнік Францішка Багушэвіча, быў выдадзены (пад псеўданімам *Мацей Бурачок*) восенню 1891 г. у Кракаве.

Прадмова Францішка Багушэвіча да зборніка «Дудка беларуская» стала своеасаблівым маніфестам беларускага нацыянальна-культурнага адраджэння і моцным штуршком развіцця прафесійнай беларускамоўнай культуры.

95 гадоў

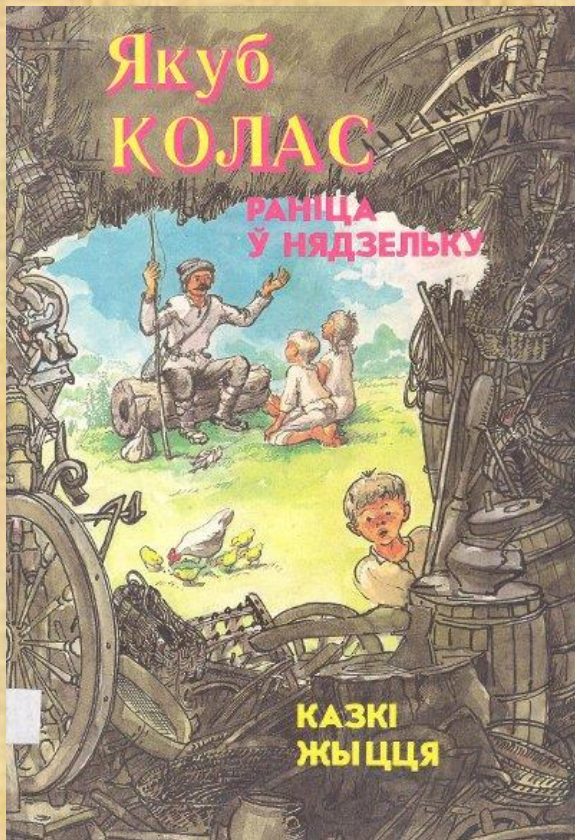
Колас Я.
«На прасторах жыцця»
(1926)

Аповесць прысвечана моладзі 20-х гадоў мінулага стагоддзя, праблемам яе духоўнага станаўлення, адукацыі, культуры, імкненню да пераўтварэння жыцця. Твор палемічны па сваёй ідэйнай накіраванасці, сваім разуменнем працы, грамадскай дзейнасці як асноўнай вартасці жыцця.

Аповесць “На прасторах жыцця” – гэта той твор, якім Якуб Колас канчаткова ўвайшоў у літаратуру новых адносін паміж людзьмі. Галоўную вартасць жыцця пісьменнік бачыць у стваральнай дзейнасці, у працы, у авалоданні навукай, якая дапамагае чалавеку пазнаць таямніцы прыроды.

95 гадоў

Колас Я.
«Казкі жыцця»
(1926)

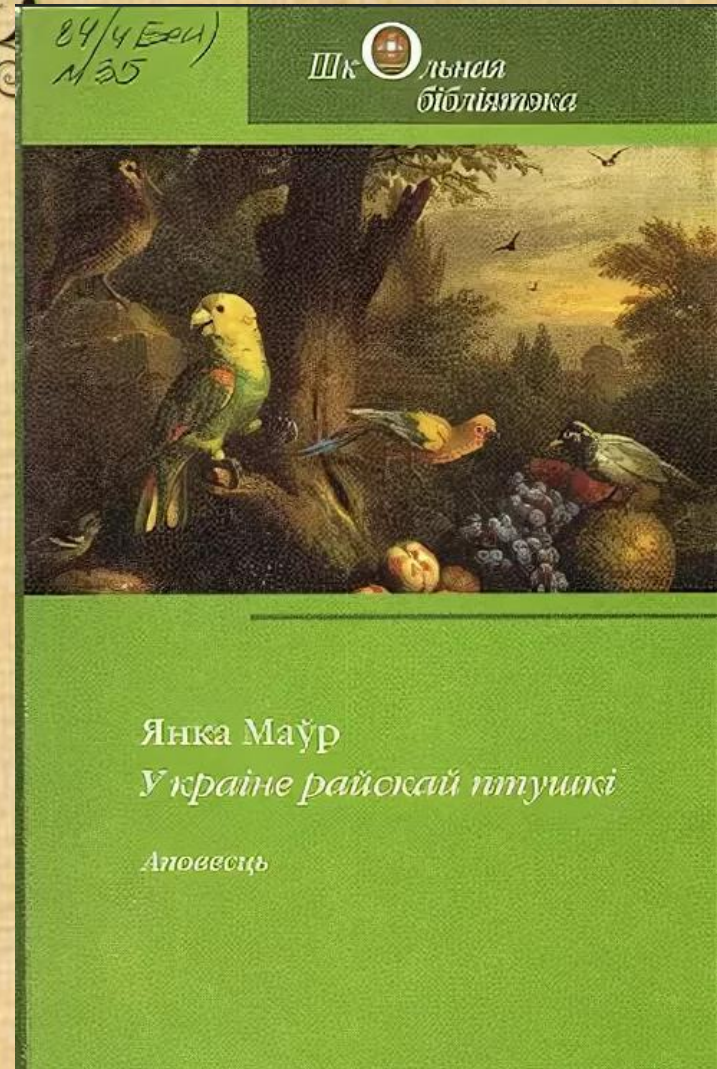
Гэты зборнік – вынік пяцідзесяцігадовай эвалюцыі духоўнага свету і літаратурнага майстэрства аўтара. Чалавек і радзіма, чалавек і прырода, чалавек ва ўзаемаадносінах з прыродай, калектывам, з разуменнем праўды і няпраўды, добра і зла, справядлівасці і несумленнасці, адкрытасці і крывадушнасці – вось тыя пытанні, якія ставіць і вырашае аўтар у «Казках жыцця». Настойліва і паслядоўна, без надакучлівай дыдактыкі пісьменнік сцвярджае, што найвышэйшае прызнанне чалавека – быць грамадзянінам сваёй Айчыны, верным сынам роднага краю.

95 гадоў

Маўр Я.
«У краіне райскай птушкі»
(1926)

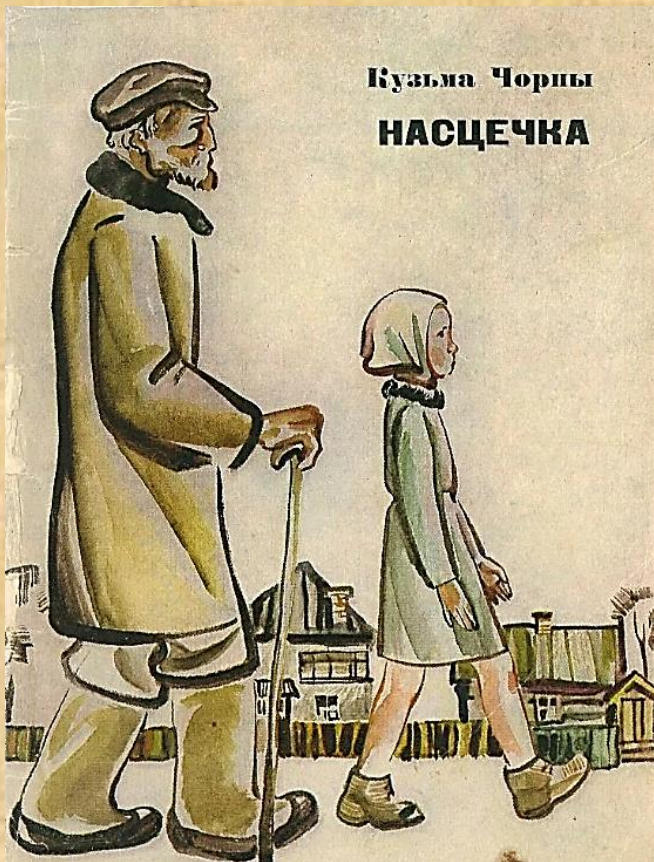
У аповесці дзеянне адбываецца на Новай Гвінеі, на тых астравах Ціхага акіяна, дзе пабываў рускі падарожнік Мікалай Мікалаевіч Міклуха-Маклай, даследчык мясцовых жыхароў - папуасаў. Аповесць пабудавана на канфлікце дзвюх варагуючых сіл - прыгнечаных і гаспадароў каланізатараў.

80 гадоў

Кузьма Чорны
НАСЦЕЧКА

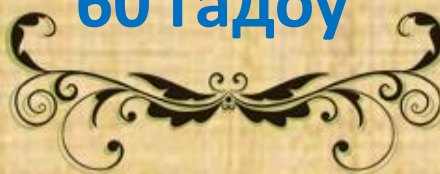

Чорны К.
«Насцечка»
(1941)

Анастасія Закрэўская (яна ж Насцечка) і Серж Мілеўскі. Насцечка – мілая, добрая, чулая дзяўчына, якую ўсе любяць. І яна адказвае ўсім ўзаемнай любоўю. А Серж – напышлівы, самаздаволены тып. Ён і становіцца ворагам Насцечкі, таму што ўсведамляе, што яна можа пастаяць за сябе, у любой сітуацыі можа прыняць дакладнае рашэнне, а Серж лічыць, што ўсё можна купіць. А галоўны лейтматыў аповеду выяўлены ў словах маці Насцечкі: "Дружба робіць вялікія справы. І ў няшчасці, І ў радасці без дружбы чалавеку нельга быць ...»

60 гадоў

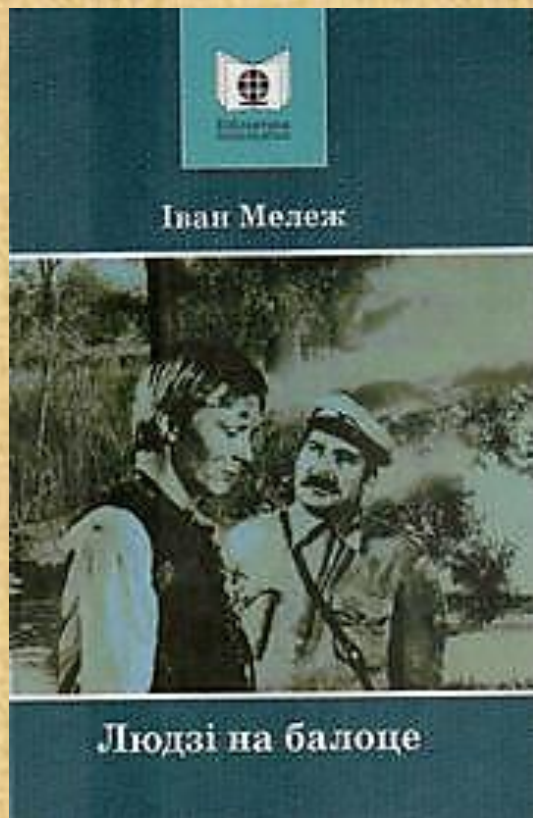
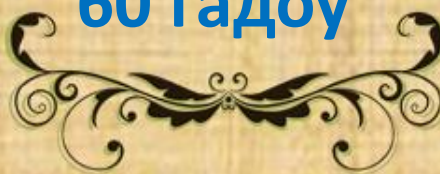
**Быкаў В.
«Трэця ракета»
(1961)**

1944 год. Румынія. Шэсць савецкіх байцоў складаюць разлік супрацьтанкавага арудзя. Гэта людзі самых розных узростаў, нацыянальнасцяў, лёсаў і сацыяльнай прыналежнасці. Зусім хутка нямецкі наступ прарве нашу абарону і артылерысты апынуцца адрэзаным ад сваіх войскаў. І ў гэтай цяжкай абстаноўцы цалкам расчыняцца чалавечыя характары.

**ВАСИЛЬ
БЫКОВ
ТРЕТЬЯ РАКЕТА**

60 гадоў

Мележ І. «Людзі на балоце» (1961)

Раман «Людзі на балоце» Івана Мележа — першая частка «Палескай хронікі» — адна з вяршынь беларускай літаратуры. У рамане «Людзі на балоце» І. Мележ стварыў цэлы шэраг вобразаў, якія надоўга застаюцца ў памяці. Яны ўражваюць чытача сваёй праўдзівасцю і непаўторнасцю. Адны з іх з'яўляюцца для нас прыкладам сапраўднага кахання, другія — вучаць беражлівым адносінам да зямлі і да таго, што створана рукамі чалавека.

60 гадоў

**Макаёнак А.
«Лявоніха на арбіце»
(1961)**

У п'есе раскрываюцца праблемы сельскай рэчаіснасці, пытанні калгаснага будаўніцтва, паказваюцца людзі з абывацельскай псіхалогіяй, асэнсоўваюцца жыццёвыя клопаты сельскіх працаўнікоў.

АНДРЭЙ МАКАЁНАК

Лявоніха
на арбіце

55 гадоў

Алена
Васілевіч

Васілевіч А.
«Расці, Ганька»
(1966)

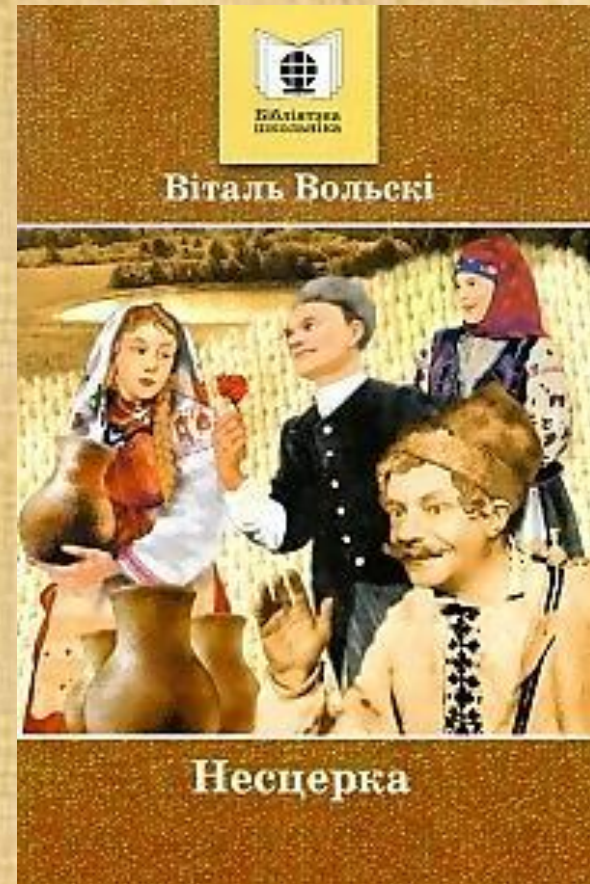
У маленькай беларускай вёсцы, закінутай сярод лясоў і балот, жыла дзяўчынка Ганька. Жыла з адной мамай, без бацькі. Цяжкае ў яе было дзяцінства. Беднасць, пазбаўлення, хвароба, а затым смерць маці ... І ўсё ж кнігу пра Ганькіна дзяцінства не назавеш ні сумнай, ні цяжкай. Ўся яна сагрэта радасным пачуццём адкрыцця свету, любоўю да роднага краю, да родных, блізкіх людзей, што акружалі дзяўчынку Ганько.

55 гадоў

**Вольскі В.
«Несцерка»
(1966)**

П'еса – сатырычная камедыя, заснаваная на беларускім фальклоры, легендах, прыказкі, загадках і паданнях. Вясёлы і безжурботны вандроўны бядняк Несцерка, абаронца і памочнік простым людзям, які знаходзіць выхад з любой складанай сітуацыі, прыходзіць на дапамогу працавітаму і сумленнаму, але беднаму хлопцу Юрасю і дочкі ганчара Насці, якія любяць адзін аднаго.

55 гадоў

Караткевіч У.

«Хрыстос прыямліўся ў Гародні»
(1966)

Гэта раман пра лёс прадстаўнікоў самых розных класаў і праслоек. Пераважная большасць герояў народжаныя фантазіяй пісьменніка. Выключэнне складае Кашпар Бекеш, беларускі мысліцель-антытрынітарый. У цэнтры — вобраз Хрыста — Юрася Братчыка, які звязвае ў адно цэлае ўсе сюжэтна-кампазіцыйныя лініі твора і вакол якога разгортваецца асноўнае дзеянне.

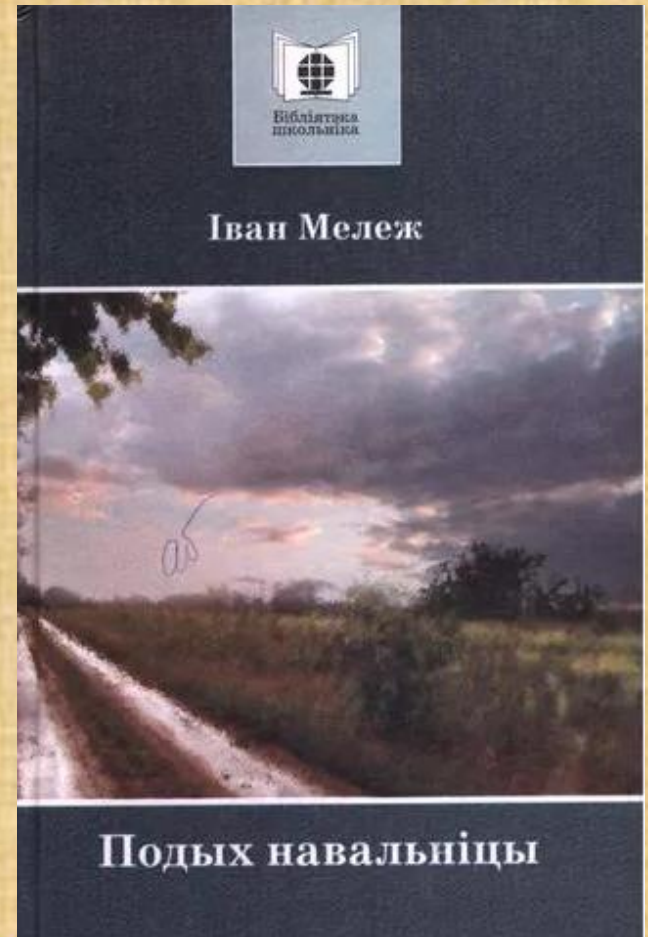

55 гадоў

**Мележ І.
«Подых навальніцы»
(1966)**

У “Подыху навальніцы” паказваецца пачатак будаўніцтва калгасаў, але ў гэтым будаўніцтве асноўная роля саміх куранёўцаў, іх адносіны, твор вельмі цікавы як этнаграфічнае даследаванне, бо раскрыты характар, менталітэт, звычаі і асаблівасці палешукоў, “людзей на балоце”.

55 гадоў

ШКОЛЬНАЯ БИБЛИОТЕКА

Василь Быков
ОБЕЛИСК
СОТНИКОВ

Быкаў В. «Абеліск» (1971)

Адным з самых запамінальных твораў В. Быкава з'яўляецца апавесць "Абеліск". Галоўны герой — вясковы настаўнік Алесь Іванавіч Мароз. Ад дзейнасці настаўніка, вядома, залежыць маральнае здароўе нацыі, яе будучыня. У Мароза была ўнутраная патрэба рабіць людзям дабро. Нікому ні ў чым не адмаўляючы, ён быў не толькі настаўнікам, але і дарадчыкам, доктарам, ветэрынарам. Са сваімі вучнямі ён паводзіў як роўны з роўнымі, імкнуўся далучыць іх да вяршыняў агульначалавечай і нацыянальнай культуры. Гэты твор прысвечаны ваеннай тэматыцы, у прыватнасці, тым нязначным, на першы погляд, падзвігам, з якіх і была вытканая вялікая перамога ў Вялікай Айчыннай вайне.

45 гадоў

**Шамякін І.
«Гандлярка і паэт»
(1976)**

У аповесці "Гандлярка і паэт" паказываецца духоўнае сталенне галоўнай гераіні Вольгі, якая да вайны толькі і ведала гандляваць на базары. Але пасля сустрэчы з Алесем жыцце жанчыны мяняецца. Яна пачынае любіць паэзію, кожную раніцу чытае вершы Блока, як малітву. Яна хоча вучыцца і вучыць іншых. Моц духу Алеся, яго ненавісьць да неўцаў, высокія словы пра Радзіму разбудзілі пачуцце патрыятызму і ў Вользе. Пабачыўшы жахі фашысцкай акупацыі, актыўна ўключаецца ў падпольную работу і гіне, ўзрываючы сябе і ворагаў гранатаю...

ІВАН ШАМЯКІН
Гандлярка і
паэт

35 гадоў

А
А
АЛЕСЬ
ДАМОВИЧ

Адамовіч А.

«Апошняя пастараль»

(1986)

«Апошняя пастараль» – твор прагнастычны: з трывогай, страснасцю публіцыстычнага слова Алесь Адамовіч папярэдзваў, што «парахавая бочка» можа выбухнуць і тады праблема чалавечага выжывання зробіцца суровай рэальнасцю. Усім пафасам аповесці, як і многіх публіцыстычных выступленняў у друку, пісьменнік сцвярджаў патрэбу ў новым мысленні, новым бачанні і разуменні свету, глабальных праблем вайны і міру, жыцця і смерці. Аўтар паспрабаваў паказаць жыццё людзей пасля бедства атамнай катастрофы. Ён папярэдзваў пра магчымыя наступствы ядзернай вайны.

35 гадоў

Далідовіч Г.
«Гаспадар-камень»
(1986)

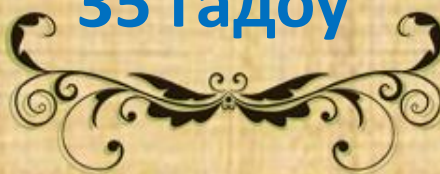
Апошні год перад пачаткам Першай сусветнай вайны. Звычайная вёска. У бацькі — тры сыны, ўсё як у казцы. Старэйшы сын Нямкевічаў, Гіполь, з аповеду ўвогуле выпадае. Бо ён на заробках ... у Амерыцы. Самы разумны сын у сям'і, насуперак казцы, не малодшы, а сярэдні — Алесь. Яго гісторыя — гэта "гора ад розуму". Выхадзец з сялянства, ён стаў настаўнікам і гарачым прапагандыстам беларускасці. Арганізоўваў гурткі, выданне рукапіснага часопіса на беларускай мове, а пазней нават адкрыў прыватную беларускую школу. Сустрэкаўся ў Вільні з Купалам і Ігнатам Буйніцкім, наведваў рэдакцыю "Нашай нівы"... А закончылася ўсё кляймо "недабранадзейны" і турмой. Трэці сын, Янка, захоплены каханнем да першай вясковай прыгажуні Зосі. Яго гісторыя — гэта "каханне і беднасць". Словам, ніводзін з сыноў волата Яся Нямкевіча так і не змог стаць сапраўдным гаспадаром свайго лёсу, нягледзячы на розум, сілу, маладосць.

**ГЕНРЫХ
ДАЛІДОВІЧ**

ГАСПАДАР-КАМЕНЬ

35 гадоў

Тарасаў К.
«Пагоня на Грунвальд»
(1986)

Кастусь Тарасаў неверагодна глыбока ведаў і адчуваў гісторыю - і яе матэрыяльны свет, і патаемныя рухі чалавечай душы. Раман "Пагоня на Грунвальд" прысвечаны гераічнаму змаганню нашых продкаў з агрэсіяй Тэўтонскага ордэна. Кульмінацыя кнігі - векапомная Грунвальдская бітва, у якой тэўтонцы былі ўшчэнт разбіты злучаным ліцвінска-польскім войскам.

35 гадоў

Тарасаў К.
«Тры жыцці княгіні Рагнеды»
(1986)

Аповесць “Тры жыцці княгіні Рагнеды” прысвечаная драматычнаму лёсу дачкі нашага першага вядомага з летапісаў князя Рагвалода. Непакорлівая і верная роднай зямлі княгіня здолела ўратаваць свой род, а тым самым і незалежнасць Полацкага княства. Лёсы людзей, якія паўстануць у аповесці, здзейсніліся тысячу гадоў назад. Але галоўныя дзеячы таго часу ўсім вядомыя: Уладзімір, Яраполк, Дабрыня, Святаполк, Яраслаў Мудры.

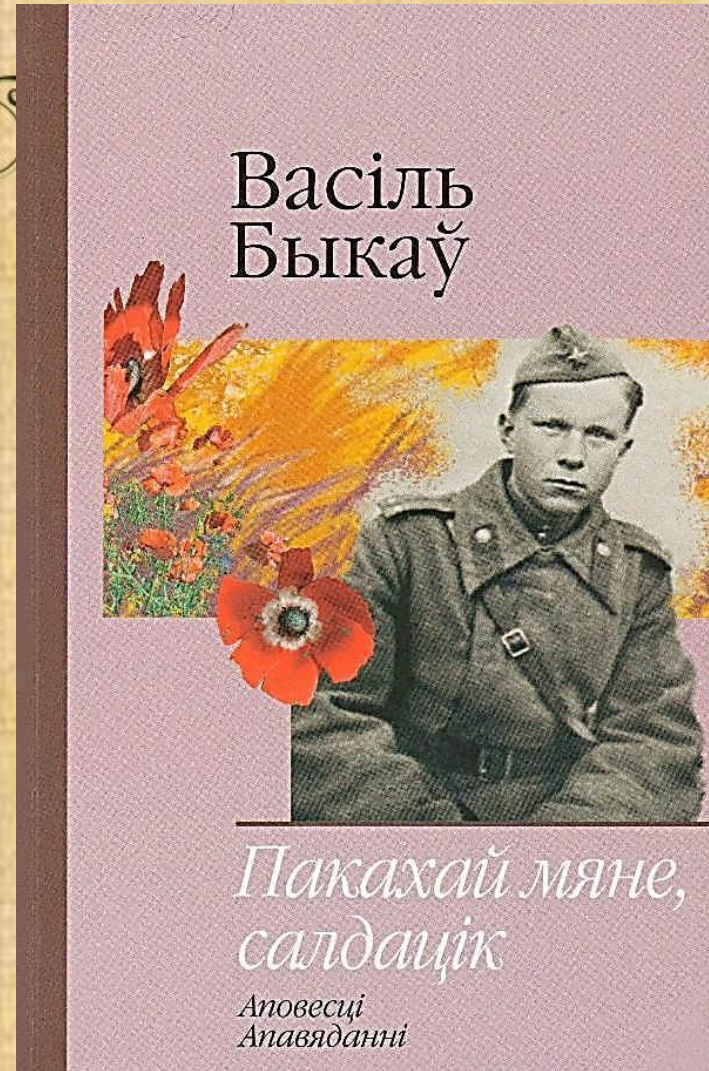

25 гадоў

Быкаў В.
«Пакахай мяне, салдацік»
(1996)

Кранальная гісторыя кахання і смерці напрыканцы вайны. Дзве самотныя беларускія душы выпадкова сустрэліся на далёкай чужыне. Ён, салдат, згартаваны нястачамі і жыццём побач са смерцю, і яна, малады зялёны парастак, з якога ўжо паспела выспець найпрыгожая кветачка Франя. Ён пакінуў яе, каб атрымаць канчатковую перамогу, меўшы цвёрды намер пасля атрымання гэтай доўгачаканай перамогі вярнуцца да яе. Але планам не было наканавана спраўдзіцца. Франя забіта... Усю вайну прайшла жывой, няхай і на чужыне, але жывой. І у самы апошні дзень вайны забіта. І кім? Зусім не ворагам, а сваімі ж, якія помсцілі таму, хто пакахай. Пахавана чужымі. На чужой зямлі. Па чужых традыцыях...

Дзяку за ўвагу, паважаныя чытачы!

Чакаем вас па адрасу:
Магілёўская вобласць,
г.п.Хоцімск, вул. Ленінская, 2а
Тэлэфон:+375-2247-78-8-65
E-mail:detbib.hotimsk@yandex.by

Мы працуем:
з 8.00 да 18.00
Выхадны дзень: панядзелак

